

desenvolupament de les formes del subjuntiu present o de la primera persona de l'indicatiu present, etc.

Joseph Gulsoy ha dedicat una especial atenció al parlar de les terres valencianes. Per això no és estrany que la seva darrera obra hagi estat editada per l'Institut Universitari de Filologia Valenciana junt amb Publicacions de l'Abadia de Montserrat, amb un excel·lent pròleg d'Antoni Ferrando. El professor Gulsoy ha escrit també molts altres articles i recensions, majoritàriament —tal com he dit abans— de temes catalans i dins l'orientació científica assenyalada.

Per tot el que ha estat exposat en les línies precedents, tinc l'honor de proposar, d'acord amb la nostra Secció Filològica, l'il·lustre catalanòfil Joseph Gulsoy com a membre corresponent de l'Institut d'Estudis Catalans.

AINA MOLL I MARQUÈS

Presentada per Joan Veny i Clar

La Secció Filològica m'ha encomanat de presentar la senyora Aina Moll i Marquès com a candidata a cobrir una vacant de membre numerari destinada a un especialista en el català de les Balears. El coneixement que tinc de la seva trajectòria professional i la meua condició de català de Mallorca fan aquest encàrrec planer i plaent alhora.

Voldria subratllar diverses facetes de la personalitat d'Aina Moll: de romanista, de sociolingüista, de docent; sense oblidar la seva valuosa labor de divulgadora de la nostra llengua i cultura.

La formació romanista

La vocació de lingüista va sorgir quasi per contagi familiar. El seu pare Francesc de B. Moll, que treballava intensament en el monumental *Diccionari català-valencià-balear*, promotor de la cultura catalana per mitjà de la recerca, la docència i l'activitat editorial, vinculat a savis romanistes catalans i estrangers que el visitaven adesiara, relacionat amb la resistència cultural de l'època del dictador, havia creat un clima de treball seriós, d'inquietud intel·lectual i de passió per la llengua del país que havia de captivar la sensibilitat de la seva filla.

No ha d'estranyar, doncs, que ja al final del batxillerat, Aina Moll, atreta per la màgia de la llengua, de la seva llengua, acompanyés, per voluntat pròpia, el seu pare i Sanchis Guarner en una campanya d'enquestes dialectals, de tres mesos de durada, per tot Catalunya a fi de recollir *in situ* dades per a l'*Atlas lingüístic de la Península Ibérica*. I tampoc ha d'estranyar que, pels mateixos anys, redactés, juntament amb la seva germana Francesca, un estudi sobre el vocabulari de Joaquim Ruyra, que havia de ser guardonat amb el Premi Marià Aguiló, de l'Institut d'Estudis Catalans. Després del batxillerat, que va acabar amb premi extraordinari, va cursar la carrera de filosofia i lletres (especialitat en filologia romànica), coronada igualment amb la màxima qualificació.

Va consolidar després la seva formació de romanista amb ampliació d'estudis a diverses universitats europees (filologia francesa a la Sorbona, fonètica a Estrasburg, alemany a Frankfurt/Main, filologia romànica a Zuric) i amb l'assistència a congressos de l'especialitat (Barcelona, Florència, Estrasburg, Madrid, Nàpols); ella mateixa seria secretària general del XVI Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romàniques (1980) i en publicaria dos volums d'actes. Amb aquesta formació, unida al mestratge directe i inestimable del seu pare, Aina Moll es trobava en condicions òptimes: 1) per a realitzar una col·laboració en les tasques lexicogràfiques del *Diccionari català-valencià-balear* (vol. ix i x); 2) per a recollir dades del dialecte eivissenc que havien de servir de base de la seva tesi doctoral i de la qual, a causa d'una dedicació entusiasta a l'ensenyament mitjà primer, i a la política lingüística després, només en vam poder assaborir un capítol, certament magistral, que s'ocupa dels sufixos nominals i adjectivals, mostra eloqüent de la frondositat dels materials arrellegats i de la seva sagaç interpretació; 3) per a col·laborar amb M. Sanchis Guarner en la preparació per a la impremta del primer volum (l'únic aparegut) de l'*Atlas lingüístic de la Península Ibérica* on el català és estudiat com a llengua històrica al costat del castellà i del galaicoportuguès.

Aquest bagatge romànic forneix una base científica sòlida que permet, obrint fronteres cap a la resta de la Romània i procedint a la comparació, penetrar sovint amb més profunditat i fortuna en els problemes del català, siguin d'història, de descripció o de normativa.

La vessant sociolingüística

La seva àmplia preparació en sociolingüística es manifesta en direccions diverses:

1. Aina Moll és autora de treballs de recerca dedicats a l'estudi dels problemes de l'estandardització i la normalització lingüística, com són els titulats «Problemàtica del català estàndard» (*Actes del V Col·loqui Internacional de l'AILLC*, 1979) o la «Normalització lingüística a les Balears» (*Treballs de Sociolingüística Catalana*, 9, 1991, publicats pel Grup de Sociolingüística Catalana, del qual Moll és membre);

2. Són nombroses les seves publicacions de caràcter divulgatiu on brillen les seves qualitats pedagògiques. Basta fullejar el seu darrer llibre, *La nostra llengua* (Mallorca, 1990) en el qual, per via planera i atractiva, explica als balàrics la relació entre llengua escrita, llengua parlada, la importància de la distinció de registres, els àmbits d'ús de la modalitat estàndard, el problema de la normalització, etc., tot intentant «aclarir malentesos i eliminar les discòrdies sobre qüestions lingüístiques que enrareixen el clima social i fan difícil que la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, ocupi el lloc que li correspon i que el marc legal li reconeix, com a eina normal de comunicació».

3. És lloable el seu exercici de responsabilitat en el procés de normalització lingüística, realitzat amb tacte i prudència, tant al Principat com a les Balears. Al Principat va desenvolupar una intensa activitat de contacte amb el públic (conferències, taules rodones, articles, etc.) per a explicar el sentit de la normalització lingüística, especialment després del *Manifiesto de los 2.300* contra la política de la Generalitat; va mantenir també relacions amb l'exterior donant a conèixer la situació del català en congressos i convencions fets a la Vall d'Aosta, Mont-real, Mèxic, Bèlgica, Suècia, Còrsega, València, Euskadi, etc.

A les Balears va ser membre de la Comissió de Traspassos Estat-Consell General Interinsular (1978), de la Comissió redactora d'un avantprojecte d'Estatut, de la Comissió Assessora de Cultura del Consell General Interinsular, que tingué un paper important en la preparació de l'anomenat *decret de bilingüisme*, etc.; és actualment coordinadora de la Campanya de Normalització Lingüística de les Balears que aplica estratègies de contacte amb els usuaris de la llengua per mitjà de conferències, programes televisius i radiofònics, etc., per tal de divulgar el coneixement del català, aclarir confusions lingüístiques, replicar a opinions tendencioses.

Encara hauríem d'afegir activitats anteriors com la direcció de col·leccions literàries («Les Illes d'Or», «Raixa», «La Balanguera»); la participació en la fundació de l'Obra Cultural Balear, que prengué com a model Òmnium Cultural; l'impuls per a una Campanya per la Cooficialitat (etiqueta canviada després en Campanya per l'ús oficial

del català), que obtingué un espai setmanal al diari *La Última Hora*, titulat «La columna de foc», de la qual fou coordinadora i redactora assídua, etc.

Aina Moll, docent

Una de les nombroses qualitats que orna la figura d'Aina Moll és la seva claredat expositiva, la seva diafanitat en la comunicació. Una qualitat heretada sens dubte del seu pare, però que ella ha acendrat amb el quotidià exercici pedagògic desenvolupat primer a la Universitat de Barcelona com a professora ajudant de classes pràctiques i a la de les Balears, on va fer classes de filologia romànica. Aquest exercici, però, va ser llarg i fecund sobretot a l'Institut de Batxillerat Joan Alcover, de Palma de Mallorca, del qual va guanyar la Càtedra de Francès (amb el número 1 de la seva oposició); aquesta circumstància la va impulsar a redactar uns manuals d'aquesta matèria que, per la seva estructura i modernitat, van obtenir una generosa acollida. Fidel, tanmateix, a la seva llengua, de seguida va compartir aquest ensenyament amb el de català, tot semblant llavors d'adhesió a la llengua que han fet prendre consciència a les joves generacions illenques que el mallorquí és català i que és apte també per als usos més formals.

En suma, la preparació científica d'Aina Moll, el seu profund coneixement de les varietats baleàriques en sincronia i en diacronia, la seva labor com a lexicògrafa, la seva familiaritat amb la llengua històrica i la llengua estàndard, la seva experiència en les tasques de normalització lingüística i, en fi, la seva proverbial sensatesa que, en qüestions de llengua, és virtut no gens negligible, constitueixen mèrits més que suficients per a considerar la nostra candidata la persona més idònia de les Balears per tal de ser incorporada a la Secció Filològica i col·laborar d'una manera eficaç en l'acompliment dels objectius que aquesta s'ha traçat. La Secció Filològica desitja i espera, en unànime bloc, que els col·legues de les altres seccions de l'Institut acullin positivament aquesta proposta.